

III. PRZEGLĄD ORZECZNICTWA

ORZECZNICTWO CYWILNE SĄDU NAJWYŻSZEGO

Kodeks cywilny z 23 IV 1964 r. (Dz. U. nr 16, poz. 93).

Art. 99 § 1. Pełnomocnictwo udzielone przez organ władzy lub administracji państwowej pracownikowi tego organu do zawarcia umowy przeniesienia prawa własności nieruchomości wymaga formy aktu notarialnego; udzielenie pełnomocnictwa jest zbędne w wypadku, gdy umowę w imieniu Skarbu Państwa zawiera pracownik wymienionego organu, powołany do jego reprezentowania w tym zakresie w akcie administracyjnym (Uchwała składu 7 sędziów z 28 XI 1966 r. — III CZP 55/66).

Art. 216 § 1. W wypadku gdy w postępowaniu o zniesienie współwłasności i dział spadku gospodarstwa rolnego całe gospodarstwo zostaje przyznane na własność jednemu współwłaścicielowi, a w miejsce drugiego, zmarłego współwłaściciela weszli jego następcy prawni, którzy zachowali prawo do dziedziczenia gospodarstwa rolnego, obowiązek spłaty tych spadkobierców następuje stosowanie do art. 216 § 1 k.c. (Uchwała III CZP 101/66 z 30 XII 1966 r.).

Art. 346 § 1. Przepis art. 346 k.c. nie stoi na przeszkodzie dochodzeniu roszczenia o ochronę współposiadania sieni (Uchwała III CZP 49/66 z 18. V. 1966 r.).

Art. 1071. W wypadku, gdy spadek otworzył się przed dniem 5 lipca 1963 r., przepisy art. 1071 k.c. nie mają przy dziale spadku zastosowania (Uchwała III CO 68/65 z 1 VIII 1966 r.).

Przepisy wprowadzające kodeks cywilny z 23 IV 1964 r. (Dz. U. nr 16, poz. 94).

Art. LIV. Przepis art. LIV przepisów wprowadzających kodeks cywilny nie stosuje się do spadków spoczywających w rozumieniu § 547 austriackiego kodeksu cywilnego (Uchwała III CZP 89/66 z 18 XI 1966 r.).

Art. LVI § 1 w związku z art. 1059 § 1 pkt 5 oraz art. 1065 i 1063 § 2 k.c. W przypadku równoczesnego zbiegu przesłanek: trwałej niezdolności do pracy jedyne spadkobiercy (art. 1059 § 1 pkt 5 k.c.) i objęcia w posiadanie części gospodarstwa spadkowego przez tegoż spadkobiercę przed 5 lipca 1963 r. w rozumieniu art. LVI § 1 przep. wpraw. k.c., przesłanka z art. LVI § 1 wyłącza stosowanie art. 1065 i 1063 § 2 k.c. (Uchwała III CZP 68/66 z 30 VIII 1966 r.).

Art. LVI § 2. Zstępni rodzeństwa nie zachowują prawa dziedziczenia gospodarstwa rolnego na podstawie art. LVI § 2 przep. wpraw. kodeks cywilny (Uchwała III CZP 29/66 z 13 V 1966 r.).

Kodeks rodzinny i opiekuńczy z 25 II 1964 r. (Dz. U. nr 9, poz. 59).

Art. 70 § 2. Przepis art. 70 § 2 k.r.o. wskazuje m. in., że dziecko — legitymowane do wniesienia powództwa w myśl art. 70 § 1 — winno w wypadku śmierci męża matki wytoczyć je przeciwko kuratorowi ustanowionemu przez sąd opiekuńczy. Przepis ten natomiast nie daje podstawy dla ustanowienia takiego kuratora dla małoletniego dziecka w celu wniesienia przez niego powództwa o zaprzeczenie ojcostwa (II OR 242/66 z 27 VII 1966 r.).

Kodeks postępowania cywilnego z 17 XI 1964 r. (Dz. U. nr 43, poz. 296; sprosi. Dz. U. z 1965 r. nr 15, poz. 113).

Art. 17 § 3. Sprawy z powództwa więźnia przeciwko Skarbowi Państwa o naprawienie szkody wyrządzonej przez funkcjonariuszy administracji więziennej na-

leżą do właściwości sądów wojewódzkich (art. 17 pkt. 3 k.p.c. — Uchwała III PZP 12/66 z 19 V 1966 r.).

Art. 104 k.p.c. W wypadku zawarcia ugody o kosztach procesu (zatem i o wydatkach) postanawiają same strony, a dopiero w braku takiego postanowienia koszty te ulegają wzajemnemu zniesieniu, tj. obciążają strony po połowie (art. 104 k.p.c.) — I CZ 92/66 z 6 IX 1966 r.

Art. 193 § 2 zd. 2. Zmiana powództwa w sądzie powiatowym mająca wpływ na jego właściwość rzeczową (art. 193 § 2 zd. 2 k.p.c.) uchyła dyspozycję art. 15 § 1 k.p.c. statuującego zasadę, że sąd właściwy w chwili wniesienia pozwu pozostaje właściwy aż do ukończenia postępowania, choćby podstawy właściwości zmieniły się w toku sprawy (II PZ 25/66 z 2 VI 1966 r.).

Art. 193 § 3 w związku z art. 91 k.p.c. Pełnomocnik procesowy jest upoważniony do zgłoszenia rozszerzenia powództwa, jak również do przyjęcia tego oświadczenia imieniem strony przeciwnej (II CR 103/66 z 4 V 1966 r.).

Art. 217 § 2. Przez wyjaśnienie spornych okoliczności (art. 217 § 2 k.p.c.) ustawodawca rozumie taki stan rzeczy, przy którym albo nastąpiło uzgodnienie między stronami spornych dotychczas okoliczności, albo zostały one wyjaśnione na korzyść strony powołującej dalsze dowody. Niedopuszczalne jest natomiast pominięcie zaofiarowanych środków dowodowych z powołaniem się na „wyjaśnienie sprawy”, jeżeli ocena dotychczasowych dowodów prowadzi w przekonaniu sądu do wniosków niekorzystnych dla strony powołującej dalsze dowody. Takie bowiem pominięcie jest równoznaczne z pozbawieniem jednej ze stron możliwości udowodnienia jej twierdzeń (II CR 314/66 z 26 IX 1966 r.).

Art. 352. W świetle art. 352 k.p.c. wykładnia orzeczenia może nastąpić zarówno na wniosek, jak i z urzędu (II CZ 75/66 z 3 VI 1966 r.).

Art. 364. Na stwierdzenie prawomocności orzeczenia (art. 364 k.p.c.) służy zażalenie (Uchwała III CZP 48/66 z 18 VI 1966 r.).

Art. 366. Zasądzenie przez sąd karny na rzecz powoda cywilnego symbolicznej złotówki nie stwarza przeszkody powagi rzeczy osądzonej do rozpoznania przez sąd cywilny dalszych roszczeń powoda o zadośćuczynienie pieniężne (odszkodowanie) za doznaną krzywdę, chyba że sąd karny stwierdził w wyroku, iż zasądzenie symbolicznej złotówki wyczerpuje w całości roszczenie odszkodowawcze z tego tytułu (Uchwała III CZP 91/66 z 24 XI 1966 r.).

Art. 417 § 1. Niedopuszczalna jest rewizja nadzwyczajna wyłącznie od orzeczenia o kosztach procesu (Uchwała składu 7 sędziów z 25 VI 1966 r. — III PZP 16/66).

Art. 445 § 2. W sprawie o alimenty, wszczętej przed wytoczeniem powództwa o rozwód, sąd zawieszając postępowanie zgodnie z art. 445 § 2 k.p.c., powinien rozpatrzyć wniosek o zabezpieczenie powództwa (Uchwała III CZP 52/66 z 14 VII 1966 r.).

Art. 514 § 1. Rewizje od postanowień państwowych biur notarialnych w sprawach objętych ustawą z dnia 16 listopada 1964 r. o przekazaniu państwowym biurom notarialnym prowadzenia ksiąg wieczystych (Dz. U. nr 41 poz. 278) rozpoznaje sąd wojewódzki na rozprawie, z wyjątkiem przypadków wymienionych w art. 375 i 376 k.p.c. (Uchwała III CZP 47/66 z 21 VI 1966 r.).

Art. 580. W sprawie o odebranie dziecka (art. 580 k.p.c.) Sąd nie ma obowiązku uzasadniania i doręczania z urzędu postanowień wydanych na posiedzeniu jawnym, jeżeli prokurator nie zgłosił swego udziału w sprawie (Uchwała III CZP 42/66 z 24 VI 1966 r.).

Art. 618 w związku z art. 684 i 688. Wypowiedziana w art. 618 k.p.c. w związku

z art. 684 i 688 tegoż kodeksu zasada, w myśl której z chwilą wszczęcia postępowania o dział spadku odrębne postępowanie o prawo własności przedmiotu należącego do spadku jest niedopuszczalne, jak również wypowiedziana w wymienionych przepisach zasada, w myśl której sprawy tego rodzaju będące w toku przekazują się z chwilą wszczęcia postępowania o dział spadku sądowi prowadzącemu to ostatnie postępowanie, nie odnoszą się do spraw o stwierdzenie zasiedzenia nieruchomości spadkowej przez jednego ze spadkobierców (Uchwała III CZP 90/66 z 10 XI 1966 r.).

Art. 1004 i nast. Obowiązujące przepisy nie wyłączają egzekucji z idealnej części nieruchomości rolnej (Uchwała III CZP 75/66 z 22 IX 1966 r.).

Przepisy wprowadzające kodeks postępowania cywilnego z 17 XI 1964 r. (Dz. U. nr 43, poz. 297).

Art. XII. Zarządzenie Prezesa Sądu Powiatowego o rozpoznaniu sprawy przez jednego sędziego pozostaje w mocy również w wypadku przekazania przez sąd rewizyjny do ponownego rozpoznania sprawy innemu sądowi powiatowemu (Uchwała III CZP 62/66 z 21 VII 1966 r.).

Ustawa z 17 II 1961 r. o spółdzielniach i ich związkach (Dz. U. nr 12, poz. 61).

Art. 38 § 3. Sąd z urzędu bierze pod uwagę wpływ terminu przewidzianego w art. 38 § 3 ustawy z dnia 17 II 1961 r. o spółdzielniach i ich związkach (Dz. U. nr 12, poz. 61), a więc również i wówczas, kiedy opóźnienie w wytoczeniu powództwa byłoby usprawiedliwione wyjątkowymi okolicznościami. (I PR 101/65 z 8 VI 1966 r.).

Ustawa z 14 VII 1961 r. o gospodarce terenami w miastach i osiedlach (Dz. U. nr 32, poz. 159 wraz ze zmian.).

Art. 30. Prawo pierwokupu przewidziane w art. 30 ustawy z dnia 14 lipca 1961 r. o gospodarce terenami w miastach i osiedlach (Dz. U. nr 32, poz. 159 ze zmianami) ma zastosowanie do nieruchomości (działki) położonej na terenach przeznaczonych do użytkowania rolniczego, jeżeli obszar tej nieruchomości nie przekracza 0,2 ha (Uchwała III CZP 92/66 z 25 XI 1966 r.).

Ustawa z 31 V 1962 r. — Prawo wynalazcze (Dz. U. nr 33, poz. 156).

Art. 56 ust. 1 i art. 82. Prawo wynalazcze nie uzależnia roszczeń o wydanie uzyskanych korzyści i o naprawienie wyrządzonej szkody (art. 56 ust. 1 i art. 82) od istnienia winy naruszającego prawo wyłącznego korzystania z wynalazku lub wzoru użytkowego. Wymienione roszczenia przysługują także wtedy, gdy naruszającemu prawo wyłączności nie można przypisać działania w złej wierze (I CR 354/65 z 5 I 1966 r.).

Ustawa z 29 VI 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. nr 28, poz. 169).

Art. 8. Ustalenie na podstawie art. 8 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. nr 28, poz. 169) przez organ do spraw rolnych i leśnych prezydium powiatowej rady narodowej, jakie grunty wchodzi w skład wspólnoty gruntowej, wyłącza w sprawie windykacyjnej skuteczność zarzutu zasiedzenia — także wtedy, gdy sprawa ta została wszczęta przed wejściem w życie wymienionej ustawy (Uchwała III CZP 16/66 z 20 V 1966 r.).

Zebrał
Henryk Dąbrowski

ORZECZNICTWO KARNE SĄDU NAJWYŻSZEGO
IZBA KARNA I IZBA WOJSKOWA*Kodeks karny*

Art. 1. W sprawach, w których chodzi o ustalenie, czy wschodzące w grę przestępstwa są przestępstwami tego samego rodzaju, nie można operować tylko kryteriami czysto formalistycznymi (lokalizacja przepisów w tym samym rozdziale bądź jednorodzażowość przedmiotu ochrony czy przedmiotu zamachu), lecz należy przeanalizować wszystkie wchodzące w grę konkretne przestępstwa i uchwycić zarówno dobro prawne, które czynem sprawcy zostało naruszone (lub miało być naruszone, np. w⁷ razie usiłowania albo podżegania lub pomocnictwa), jak i te wszystkie okoliczności, które ze względu na swą istotę natury przedmiotowej (sposób działania sprawcy) i podmiotowej mogą — w aspekcie swej identyczności bądź jej niepowstania — wskazywać na łączność między wchodzącymi w grę przestępstwami albo na brak tej łączności (17 III 1966 — N 7/66).

Art. 2. Jeżeli przestępstwo ciągle popełniono częściowo pod rządem dawnego, a częściowo pod rządem nowego prawa, to należy stosować, tak samo jak przy przestępstwie trwałym, nowe prawo (5 VII 1966 — II KR 208/65).

Art. 18. Błąd lub urojenie sprawcy będącego pod wpływem odurzenia alkoholowego nie podlegają uwzględnieniu, jeżeli zostały wywołane spożyciem alkoholu. Tylko błąd lub urojenie sprawcy, które powstały z innych przyczyn aniżeli upojenie alkoholowe, podlegają uwzględnieniu w taki sam sposób i w takiej samej mierze, jak u sprawcy poczytalnego. Powyższy pogląd prawny znajduje swoje uzasadnienie w treści art. 18 § 2 k.k., w myśl którego to przepisu nie uwzględnia się nawet znacznego ograniczenia zdolności rozpoznania znaczenia czynu lub kierowania swym postępowaniem, gdy owo ograniczenie zdolności jest skutkiem odurzenia wynikającego z winy sprawcy (6 I 1966 — II KR 407/65).

Art. 36. W obowiązującym prawie polskim jeden czyn może stanowić tylko jedno przestępstwo. Działanie sprawcy, stanowiące jedynie środek służący do urzeczywistnienia określonego zamiaru sprawcy, jest częścią składową czynu polegającą na owym urzeczywistnieniu. Jeśli wspomniane działanie przedsięwzięte samoistnie, a przedstawiające się jako podrzędne względem czynu, którego popełnienie miało w konkretnym wypadku umożliwić, wyczerpuje znamiona przestępstwa zagrożonego karą surowszą od kary przepisanej za pochlaniający je w tym przypadku czyn nadrzędny, czyn ten, zgodnie z wyrażoną w art. 36 k.k. — zasadą zbiegu ustaw, przybiera postać przestępstwa zagrożonego wspomnianą karą surowszą (19 I 1966 — IV KR 218/65).

Art. 86. Przedawnienie do poszczególnych uczestników zorganizowanej grupy przestępczej biegnie nie od daty ukończenia działalności przestępczej przez tę grupę, lecz od zaprzestania działalności przestępczej przez poszczególnego sprawcę (20 XII 1965 — II KR 208/65).

Art. 133. Dozorca zakładów państwowych nie korzysta z ochrony prawnej przewidzianej w rozdziale XXI k.k. (5 III 1966 — VI KZP 65/66).

Art. 201. Oddanie pięciomiesięcznego dziecka do szpitala w związku z koniecznością jego leczenia, a następnie nieodebranie go z tego szpitala mimo wyzdrowienia i nieinteresowanie się jego dalszym losem nie stanowi przestępstwa określonego w art. 200 k.k. czy w art. 251 k.k. Czyn ten może stanowić występki określony w art. 201 k.k., jeżeli osoba zobowiązana do łozenia na utrzymanie dziecka uchyła się złośliwie od tego obowiązku (5 II 1966 — VI KZP 57/65).

Art. 225 § 2. Afekt fizjologiczny nie pozbawia sprawcy zdolności kierowania swym postępowaniem, a określenie, czy działał on w stanie silnego wzruszenia,

bo tylko o silnym wzruszeniu można mówić przy przestępstwie z art. 225 § 2 k.k., jest kwestią faktu, którego ustalenie przy ewentualnej pomocy biegłych należy do sądu (6 I 1966 — IV KR 195/65).

Art. 290. W pojęciu korzyści osobistych nie mieszczą się wyłącznie tego rodzaju zjawiska, jak osiągnięcie orderu, odznaczenia, wyróżnienia, pochwały. Wszystkie to bowiem, co jest korzyścią, a nie jest korzyścią majątkową, stanowi korzyść osobistą. Przez pojęcie korzyści osobistej należy zatem rozumieć również uniknięcie kłopotów, trosk, przykrości i innych podobnych zjawisk, jest zaś rzeczą oczywistą, że ujawnienie niedoboru pociąga za sobą z reguły co najmniej przykrości dla osoby odpowiedzialnej za spowodowanie takiego niedoboru. Podobnie zresztą korzyść majątkowa polega nie tylko na zwiększeniu majątku, lecz także na zmniejszeniu stanu biernego (13 VII 1965 — IV KR 102/65).

Kodeks karny Wojska Polskiego

Art. 21. Bezkarność przestępczego działania żołnierza wykonującego rozkaz służbowy dotyczy tylko tego działania lub zaniechania, bez którego wykonanie rozkazu byłoby niemożliwe, a także tych tylko skutków, które były koniecznym następstwem wykonania rozkazu (25 VI 1966 — Rw 476/66).

Art. 121. Sprawca czynnej napaści na przełożonego lub starszego stopniem, który swoim zachowaniem się, zawierającym cechy odrębnego przestępstwa, wywołał niezgodne z przepisami zachowanie się przełożonego lub starszego stopniem, nie może powoływać się na działanie w rozdrażnieniu, spowodowanym bezpośrednio niezgodnym z przepisami zachowaniem się napadniętego i nie może korzystać z nadzwyczajnego złagodzenia kary po myśli art. 121 k.k. W.P. (30 VI 1966 — Rw 455/66).

Kodeks postępowania karnego

Art. 75. Sprawca przestępstwa może bezkarnie czynić zabiegi zmierzające do uniknięcia odpowiedzialności karnej pod warunkiem, że tego rodzaju jego działanie lub zaniechanie nie stanowi odrębnego przestępstwa (8 XI 1965 — Rw 978/65).

Art. 87. „Prowadzenie sprawy”, o którym jest mowa w art. 87 k.p.k., obejmuje również możliwość cofnięcia aktu oskarżenia w sprawie prywatnoskargowej przez pełnomocnika oskarżyciela prywatnego nawet bez jego żądania lub zgody, jeżeli pełnomocnictwo nie zawiera ograniczeń (8 X 1966 — VI KZP 27/66).

Art. 331. Przepis art. 331¹ k.p.k., zawierający wyraźne wskazania, na czyją rzecz sąd zasądza odszkodowanie pieniężne na pokrycie wyrządzonej szkody, formułuje nie dość jasno kwestię, od kogo należy zasądzić to odszkodowanie („w razie skazania”). Analizując § 1 art. 331¹ k.p.k. w powiązaniu z § 2 tegoż artykułu, należy dojść do wniosku, że chodzi tu o przestępstwo, w wyniku którego została wyrządzona szkoda w mieniu społecznym, a zatem o przestępstwo popełnione przez osobę uczestniczącą w zagarnięciu mienia. Nie dotyczy więc ten przepis pasera, który przyjmuje mienie już zagarnięte i swoim działaniem szkody w mieniu społecznym nie wyrządza, ponieważ szkoda ta została już wyrządzona wcześniej działaniem innych osób (26 V 1966 — I KR 32/66).

Art. 337. Wniosek o sporządzenie na piśmie uzasadnienia wyroku sporządzony osobiście przez oskarżonego (lub osoby wymienione w art. 362 k.p.k.) może być uznany za rewizję, gdy oprócz żądania uzasadnienia oskarżony wyraża wolę zaskarżenia wyroku. Istnienie wspomnianej woli oskarżonego ustala sąd wyłącznie w oparciu o treść wniosku (12 VIII 1966 — VI KZP 15/66).

Art. 390. W wypadku przewidzianym w art. 390 k.p.k. następuje odroczenie przez sąd rewizyjny wydania orzeczenia do czasu rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy przedstawionego mu pytania prawnego. Przepis art. 327 k.p.k. nie ma wówczas zastosowania. Można jedynie przyjąć, że odroczenie, o którym stanowi

art. 390 § 1 k.p.k., jest jednoznaczne z odroczeniem rozprawy rewizyjnej. W myśl końcowego zdania art. 382 k.p.k. prowadzenie rozprawy rewizyjnej w nowym terminie od początku następuje tylko w postępowaniu rewizyjnym przed sądem wojewódzkim i tylko wtedy, gdy w postępowaniu tym uzupełniono uprzednio przewód sądowy I instancji. W każdym razie w nowym terminie zachować należy kontradyktoryjność (5 II 1966 — VI KZP 57/65).

Art. 393. Zastosowanie właściwej kwalifikacji prawnej, aczkolwiek surowszej od kwalifikacji zastosowanej pierwotnie w sytuacji, gdy uchylenie pierwszego wyroku pierwszej instancji przez sąd rewizyjny nastąpiło tylko na skutek rewizji oskarżonego, a przy ponownym rozpoznaniu sprawy sąd pierwszej instancji nie wymierza kary surowszej, nie stanowi naruszenia zakazu reformationis in peius (2 VII 1966 — I KR 303/65).

Przepisy wprowadzające k.p.k.

Art. 33. W nakazie karnym obok kary zasadniczej grzywny i aresztu do dni czternastu lub jednej z tych kar można orzec jedynie tylko karę dodatkową, o której mowa w art. 33 § 3 przepisów wprowadzających kodeks postępowania karnego (7 sędziów 7 I 1966 — VI KZP 60/65).

Kodeks wojskowego postępowania karnego

Art. 74 § 1. Opinie biegłych nie są ściśle dowodami z dokumentów i jako takie z reguły powinny być przeprowadzone na rozprawie w formie nie odczytania opinii, lecz ich wypowiedzenia przez biegłych z możliwością, rozumie się, powoływania się przez nich na wywody pisemne (21 IV 1966 — Rw 199/66).

Art. 265 § 1. Pokrzywdzonemu służy prawo zaskarżenia postanowień prokuratora o odmowie ścigania oraz o umorzeniu postępowania (także na podstawie art. 7 k.k. W.P. i 10 k.w.p.k.). Nie przysługuje natomiast pokrzywdzonemu prawo zaskarżenia jakichkolwiek orzeczeń sądu umarzających postępowanie karne (7 VII 1966 — Z 13/66).

Dekret o postępowaniu doraźnym

Art. 6. Art. 6 dekretu o postępowaniu doraźnym mówiący o niedopuszczalności postępowania doraźnego przeciwko kobietom brzemiennym nie nakazuje wyłączenia postępowania przeciwko takiej osobie i prowadzenia go oddzielnie. Przepisy kodeksu postępowania karnego nie mówią wyraźnie o tym, iż niedopuszczalne jest równoczesne prowadzenie w trybie doraźnym postępowania przeciwko jednym oskarżonym, a przeciwko innym w trybie zwykłym (8 II 1966 — III KR 275/65).

Ustawa z dnia 18 czerwca 1959 r. o odpowiedzialności karnej za przestępstwa przeciwko własności społecznej (Dz. U. nr 36, poz. 228).

Art. 2 § 2 lit. b. Bezprawne usunięcie mienia wojskowego spod władztwa jednej jednostki wojskowej i przeniesienie go we władztwo innej jednostki wojskowej nie stanowi zagarnięcia mienia społecznego (18 IV 1966 — Rw 285/66).

Art. 6. Poprzednie skazanie za usiłowanie zaboru mienia daje podstawę do kwalifikacji z art. 6 ustawy czerwcowej w przypadku powtórnego dokonania kradzieży mienia i to społecznego (24 I 1966 — VI KZP 1/66).

Ustawa karna skarbowa

Art. 45 § 1. Istota przestępstwa z art. 45 § 1 u.k.s. polega na kupnie-sprzedaży wartości dewizowych, a więc na zawarciu co najmniej przez dwie osoby umowy, w wyniku której jedna z nich zobowiązuje się przekazać drugiej lub przenieść na nią prawo własności dewiz, a druga do zapłacenia uzgodnionej ceny nabycia. Prze-

stępstwo zostaje dokonane z chwilą zawarcia umowy, to jest wyrażenia przez obie strony zgody co do przedmiotu kupna-sprzedaży i ceny. Czynnościami bezpośrednio skierowanymi ku urzeczywistnieniu przestępstwa, tj. zawarcia umowy, są prowadzone przez te osoby pertraktacje, w toku których dochodzi do uzgodnienia przedmiotu kupna-sprzedaży i ceny. Pertraktacje, które mogą się przejawiać w różnej formie, są zatem przy czynie z art. 45 u.k.s. ostatnim stadium poprzedzającym bezpośrednio dokonanie tego przestępstwa i dlatego właśnie to działanie, a nie inne czynności je poprzedzające stanowi usiłowanie dokonania.

Samo przyjsie na umówione miejsce stanowi czynność przygotowawczą, która przy tym przestępstwie jest karnie obojętna (18 IV 1966 — I KR 180/65).

Art. 75. W przypadku skazania z art. 9 § 1 dekretu z dnia 29 października 1952 r. o gospodarowaniu artykułami obrotu towarowego i zaopatrzenia sprawca podlega odrębnej odpowiedzialności na podstawie art. 75 § 1 u.k.s. wtedy tylko, jeżeli wprowadza „artykuły” (w rozumieniu art. 1 pkt. 1 powołanego wyżej dekretu) do obrotu odpłatnie i czyni to zawodowo (8 I 1966 — VI KZP 55/65).

Art. 78. Orzeczenie wydane przez sąd w sprawie o występki skarbowy należący do właściwości organu finansowego nie jest z tego powodu nieważne. Sąd działa w takim wypadku jako organ wyższego rzędu w rozumieniu procesowym (3 XII 1966 — VI KZP 40/66).

Art. 117. Zającie przez sąd stanowiska, iż oskarżeni dopuścili się jedynie przestępstwa podlegającego orzecznictwu organu finansowego w myśl art. 117 u.k.s. właściwości rzeczowej sądu nie odbiera, lecz przeciwnie — obliguje sąd do merytorycznego rozpoznania sprawy niezależnie od dokonanej oceny prawnej czynu przypisanego.

Pogląd prawny wyrażony przez sąd wojewódzki, iż art. 117 u.k.s. dopuszcza właściwość przemienną, to jest daje sądowi orzekającemu swobodny wybór bądź rozpoznania sprawy merytorycznie, bądź uznania swej niewłaściwości i przekazania sprawy właściwemu organowi finansowemu, nie jest trafny wobec nie nasuwającej wątpliwości kategoryczności sformułowania tego przepisu nie dopuszczającego przekazania sprawy organowi finansowemu (16 V 1966 — I KR 35/66).

Zebrał
Stefan Kalinowski